

- © Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
- © The present text and the authorisation to republish it were granted by the Supreme Court of Justice of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
- © La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Suprême de Justice de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

Mehmet Reşit Arslan și Orhan Bingöl v. Turcia - 47121/06, 13988/07 și 34750/07

Hotărârea 18.6.2019 [Secția a II-a]

Articolul 2 din Protocolul nr. 1

Dreptul la educație

Imposibilitatea pentru deținuți de a utiliza un computer sau de a accesa internetul pentru studiile lor de învățământ superior: *încălcare*

În fapt - În iunie 2006, cei doi reclamânți, condamnați pentru activități teroriste, au susținut un examen de admitere pentru două instituții de învățământ superioare. Primul reclamant a fost admis pentru anul de studii 2006/2007 la facultatea de Management și Economie, care oferea studii la distanță. Cel de-al doilea reclamant a obținut o notă care i-ar fi permis admiterea într-o instituție de învățământ superior, deși nu s-a înregistrat pentru anul universitar 2006/2007.

În acest context, și bazându-se pe legislația relevantă, reclamânții au solicitat permisiunea să utilizeze computerul cu acces la Internet, în spațiile destinate în acest scop de către administrația penitenciarului, pentru a-și continua studiile superioare. Primul reclamant a solicitat, de asemenea, să utilizeze în celulă un dispozitiv computer-traducător. Cererile lor au fost respinse de către administrația penitenciarului. Recursurile formulate împotriva acestor decizii nu au avut succes.

În drept - Articolul 2 din Protocolul nr. 1

a) *Domeniul de aplicare a primei teze a articolului 2 din Protocolul nr. 1* – solicitările reclamânților înaintate autorităților penitenciare au constatat în utilizarea materialelor audiovizuale și a computerelor sau a dispozitivelor electronice, în scopul pregătirii lor pentru examenul de admitere la universitate sau pentru continuarea studiilor superioare. Prin urmare, nu conta dacă cel de-al doilea reclamant a fost sau nu înscris la o instituție de învățământ. Ambii reclamânți intenționau să-și continue studiile superioare în instituții care ofereau învățare la distanță și și-au justificat cererea prin participarea în 2006, la concursul de admitere în instituțiile de învățământ relevante.

Legislația turcă permitea deținuților să-și continue studiile în penitenciare, în măsura resurselor închisorii. În special, instituțiile penitenciare aveau obligația de a nu împiedica accesul la o activitate educațională pusă la dispoziție în cadrul instituției. În acest sens, în baza articolului 67 § 3 din Legea nr 5275, utilizarea resurselor de formare audiovizuale și a computerelor cu acces la internet erau autorizate, sub supraveghere, în camere alocate în acest scop de către autoritățile penitenciarului, în cadrul programelor de reabilitare sau cursuri de formare. Această posibilitate a constituit un mijloc indispensabil pentru a asigura exercitarea reală a dreptului la educație, deoarece permitea deținuților să se pregătească pentru examenele de admitere la instituțiile de învățământ superior, pentru continuarea studiilor. Potrivit jurisprudenței constante a Curții, accesul la instituțiile de învățământ existente la un moment dat constituie o parte integrantă a dreptului garantat în prima teză a articolului 2 din Protocolul nr. 1. Rezultă că plângerea în cauză a intrat în domeniul de aplicare a acestui articol.

(b) *Cu privire la fondul cauzei* – legislația națională permitea deținuților, în anumite condiții, să utilizeze computerul și să acceseze internetul. Această utilizare, totuși, putea fi supusă supravegherii administrației penitenciarului și putea fi limitată pentru persoanele cu un anumit grad de pericol sau cele condamnate pentru apartenența la o organizație ilegală. O astfel de limitare a drepturilor reclamânților era prevăzută de lege și urmarea scopul legitim de apărare a ordinii publice și prevenire a unei infracțiuni.

Modul de reglementare a accesului la materialele de formare audiovizuală, computere și internet ține de marja de apreciere a statului contractant. Penitenciarele din prezenta cauză au avut mijloacele necesare pentru a oferi deținuților lor posibilitatea oferită de lege. Mai mult, nicio justificare concretă pentru lipsa de resurse ale închisorilor în cauză nu au fost prezentate în cadrul procedurii naționale sau în fața Curții.

În plus, dorința deținuților de a beneficia de posibilitatea oferită de legislația relevantă a rezultat din doleanța lor de a-și continua studiile.

Refuzul cererii primului reclamant, de a utiliza în celulă un dispozitiv electronic cu funcții de calcul și de traducere engleză-turcă a fost justificat, cu atât mai mult că utilizarea acestui dispozitiv se autoriza într-o cameră sub supraveghere care trebuia să fie specificată de către administrația penitenciarului.

Cu privire la accesul la computere și la internet, deși din considerente de securitate invocate de autoritățile naționale și de către Guvern referitor la reclamanți pot fi considerate relevante, instanțele naționale nu au efectuat nicio analiză detaliată a riscurilor de securitate și au eșuat să pună în balanță diferitele interese aflate în joc și să-și îndeplinească datoria de a preveni orice abuz de putere din partea administrației. În aceste condiții, Curtea nu a fost convinsă că în speță au fost invocate motive suficiente pentru a justifica refuzul autorităților de a da curs cererilor în baza dreptului prevăzut de articolul 67 § 3 din Legea nr. 5275.

Omisuni similare au împiedicat Curtea să își exercite efectiv supravegherea europeană cu privire la problema dacă autoritățile naționale au aplicat standardele stabilite de jurisprudența sa privind punerea în balanță a intereselor vizate.

Prin urmare, instanțele naționale nu au asigurat un echilibru corect între dreptul reclamanților la educație și cerințele ordinii publice.

Concluzie: încălcare (în unanimitate).

Articolul 41: constatarea existenței unei încălcări a constituit o satisfacție echitabilă în privința oricărui prejudiciu moral suferit; capătul de cerere privind prejudiciul material – respins.

(A se vedea de asemenea *Velyo Veleev v. Bulgaria*, 16032/07, 27 mai 2014, Nota informativă 174 ; *Kalda v. Estonia*, 17429/10, 19 ianuarie 2016, Nota informativă 192 ; și *Jankovskis v. Lituania*, 21575/08, 17 ianuarie 2017, Nota informativă 203)